

РЕШЕНИЕ

№ 127

гр. Благоевград, 18.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Габриела Тричкова

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Габриела Тричкова Въззивно гражданско дело
№ 20221200500019 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, съдът съобрази следното:

Производството пред Окръжен съд Благоевград е образувано въз основа на въззивна жалба подадена от „*****“ ЕООД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр.Благоевград, ул. „*****“ № 3, ет.2, представлявано от Р.Б.Я. – управител, със съдебен адрес за призоваване гр.Благоевград, ул. „*****“ № 32/партер/ чрез адв. Ц.Р. срещу Решение № 905662/19.10.2021г., постановено по гражданско дело № 23/2021г. по описа на РС Благоевград, с което е отхвърлен предявения от ищеца установителен иск с правно основание чл.422 от ГПК, във връзка с чл.410 ГПК, във връзка с чл.55, ал.1, предл.3 от ЗЗД за установяване на вземане предмет на издадена заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК с № 6902 от 15.09.2020г. издадена по ч.гр.д.№ 1813/2020г. на РС Благоевград.

Посочва се в жалбата, че постановеното от първата инстанция решение е неправилно, немотивирано, и незаконосъобразно. Излага се, че същото не почива на събраните в хода на делото доказателства. Заявява се, че с доклада по делото, съдът е приел за ненуждаещи се от доказване фактите, че между страните е сключен договор за продажба на стоки, като ищецът е предал, респективно ответникът е приел паричната сума от 6699,00 лева, цена по договора, както и че И.М. е служител на ищцовото дружество. БРС е приел, че спорът се свежда до това дали са били налице предпоставките за разваляне на договора от страна на ищеца поради неизпълнение на задължението на ответника да предаде стоката. Поддържа се, че ищецът с ангажираните от него доказателства е доказал качеството си на кредитор, както и че има ликвидно и изискуемо вземане спрямо длъжника. Сочи се, че ответника не е ангажирал абсолютно никакви доказателства в подкрепа на възраженията си за недължимост поради изпълнение. Излага се, че в хода на производството са изготвени и приети две експертизи съдебно - счетоводна и съдебно – почеркова експертиза, като от неоспорените изводи на счетоводната експертиза е установено, че процесната фактура № 321/22.04.2019г. е осчетоводена и в двете дружества, като ищецът е извършил осчетоводяване, като стоки в процес на доставка, недоставени към деня на справката от вещото лице – м. септември 2021г., недовършена доставка по счетоводна сметка 301, а не по

дебита на сметки 302 и 304, където следва да се записани, ако са доставени стоките. Излага се, че в същото време вещото лице е установило, че счетоводното записване на тази сделка в ответното счетоводство съответства на завършена продажба. Посочва се, че на основание заключението на счетоводната експертиза първоинстанционният съд е основал отхвърлителното решение, като е приел, че след като ищеца е включил в дневника за покупки фактурата, както и с оглед факта на ползването на данъчен кредит по тази сделка, то ищеца недвусмислено е признал, че е получил стоките, предмет на фактурата. Навежда се, че този извод на съда е неправилен и не кореспондира със събраните по делото доказателства. В тази връзка се излагат доводи, че фактът на включване на фактурата в дневника за покупко – продажба не доказва реалност на доставката, тъй като съгласно чл.71, ал.1 от ЗДДС на включване в дневниците подлежи документа без оглед на получаване на стоката. Поддържа се, че терминът доставка по ЗДДС не е равнозначен на предаване на стоката по смисъла на чл.327 от ТЗ. В жалбата е посочено, че ако стоката е била доставена, то счетоводството на ищеца нямало да осчетоводи фактурата като недовършена доставка. Излага се, че първоинстанционният съд не е обсъдил в решението си факта, че няколко дни след плащането на фактурата ищеца е отправил покана за връщане на сумата от 6699,00 лв. до ответното дружество като е посочил като причина издадена и платена фактура, но недоставена стока, като ответника е получил поканата и не е възразил по никакъв начин, което според въззивника недвусмислено сочи, че е признал, че не е доставял стоката. Посочва се, че едностранно подписаната фактура е отразена и от двете страни в счетоводствата им, като ползването на данъчен кредит представлява признание на задълженията на страните и доказва съществуването на договорно правоотношение, като отразеното движение на парични средства не доказва реалното предаване на стоките. В тази връзка се твърди, че от ответника не са ангажирани доказателства обосноваващи по безспорен начин предаването на закупените стоки. Представената стокова разписка, на която първоинстанционният съд основава изводите си в обжалваното решение се твърди, че е оспорена от ищеца, във връзка с подписа на лицето получило стоката, като по делото е изготвена съдебно – графологична експертиза, от заключението на която се установява, че оригинал на стоковата разписка не е представен от ответника, тъй като същия не разполага с такъв, а единствено с индигирано копие. Поддържа се становище в жалбата, че оригинала на стоковата разписка /от кочан/ е в първо копие, а индигираното копие следва да е предадено на получателя на стоката, като само този факт е достатъчен за да се приеме, че представената стокова разписка се явява съставена единствено за целите на настоящото производство и не е годно средство за изследване. Посочва се, че вещото лице е категорично, че подписа е отражение на подписа на лицето И.М., като същия пояснява, че това може да стане и чрез пренасяне на подписа на едно лице от друг документ, върху индиго. За факта, че стоковата разписка не е подписана от лицето М. е посочено, че са събрани и гласни доказателства от самата нея, която категорично заявява, че не е получавала процесната стока от ответника, като не са върнати и парите. В жалбата е посочено, че сумата от 6699,00 лв., е неоснователно преведена на ответника и не е върната на ищеца, въпреки недоставената стока и изпратената му нарочна покана за разваляне на договора, като ответника не е доказал твърдението си, че е изправна страна, като е доставил стоката на ищеца.

Предвид изложеното в жалбата, е направено искане решението на първата инстанция да бъде отменено изцяло и предявените искове да бъде уважени. Претендира се присъждане на разноски в настоящото производство и в производството пред РС Благоевград.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е депозиран писмен отговор от страна на въззиваемия „Галенков – Стоун“ ЕООД.

Страните не са направили искания за събиране на доказателства.

Благоевградският окръжен съд, като съобрази данните по първоинстанционното дело, приема следното:

Производството пред РС Благоевград е било иницирано по искова молба подадена от „*****“ ЕООД, с ЕИК ****, против „*****“ ЕООД, с ЕИК ****, с която е бил предявен иск с правно основание чл. 422 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК - за признаване за установено по отношение на ответника, че същият дължи на ищеца парични суми, предмет на издадена в полза на ищеца заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 6902/15.09.2020г., постановена по ч.гр.д. № 1813/2020г. по описа на Районен съд –

гр. Благоевград.

В обстоятелствената част на искова молба ищецът е изложил твърдения, че във връзка с извършваната търговска дейност поръчал на ответното дружество материал /стоки, представляващи 145 кв.м. G654 термо 60/30/1,5 см., за което обстоятелство ответното дружество издало проформа фактура № 0000000321 от 22.04.2019г., в която е посочена единична цена за кв.м. 38,50 лева или обща стойност на поръчения материал в размер на 6699,00 лева с включен ДДС, като сумата била заплатена от ищеца по банков път. Твърди се, че страните сключили договор за търговска продажба с предварително плащане на цената, като след извършеното плащане ответника издал фактура оригинал № 1010012072/24.04.2019г., която е осчетоводена и в двете дружества. Твърди се, че въпреки плащането на цената, доставка на поръчаната стока не е извършена от ответното дружество, поради което сумата е неоснователно преведена.

Излага се, че с нарочна покана ищеца поканил ответното дружество да изпълни задължението си или да върне стойността на недоставената стока, но то не изпълнило нито едно от алтернативните предложения.

Затова ищцовото дружество предявило първоначално заявление по реда на чл.410 ГПК за издаване на заповед за изпълнение в негова полза за посочената сума и мораторна лихва за забава срещу „*****“ ЕООД, срещу която обаче последното подало възражение по реда на чл.414 ГПК.

В отговора си по реда на чл.131 ГПК ответното дружество е оспорило предявения иск.

Не е оспорило твърдения от ищеца факт, че двете дружества са имали търговски отношения, като ищецът е направил поръчка за стоки и била издадена проформа фактура, като след извършеното плащане на сумата и доставката била издадена и оригинална фактура.

Поддържано е твърдение, че стоката предмет на договора за продажба е доставена на ищеца, като на 23.04.2019г. поръчаната от ищеца стока била предадена, като била издадена стокова разписка, която била разписана от една страна от предалия стоката, а от друга от приелия служител. Към отговора са приложени писмени доказателства в подкрепа на твърденията.

Решаващият въззивен състав в рамките на правомощията си по чл.269 ГПК, като съобрази оплакванията във въззивната жалба, във връзка с твърденията и доводите на страните по спора, приема следното:

Обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

Същият е постановен от надлежен съдебен състав, в рамките на неговата правораздавателна власт и в съответната форма, по редовно предявен иск.

По последния страните по делото са надлежно легитимирани /с оглед твърденията на ищеца/, за който е налице правен интерес от предявяване на положителен установителен иск за установяване съществуването на заявеното от него по реда на чл.410 ГПК вземане, за което му е била издадена и съответната заповед за изпълнение, предвид подаденото срещу последната възражение от длъжника в срока по чл.414, ал.2 ГПК за недължимост на паричното вземане, предмет на заповедта.

Искът е предявен в рамките на преклузивния срок по чл.415, ал.4 ГПК, поради което е допустим.

Разгледани по същество оплакванията за неправилност на първоинстанционното решение въззивната инстанция намира за неоснователни, съобразявайки от фактическа и правна страна следното:

Страните не са спорили по факта, че към м.април 2019 г. са били обвързани валидно от договорно правоотношение, основано на договор за търговска купуко-продажба на стоки.

Не спорят, че договорът не е бил обективиран в писмена форма, но основните му параметри и права и задължения на страните са следните – въззиваемия, в качеството си на продавач е следвало да продаде и достави на въззивника, като купувач описаните в издадените проформа фактура и оригинална фактура стоки срещу заплащането от страна на купувача на сумата от 6699 лв., с включен ДДС.

Не се спори още и се установява безсъмнено от приобщените писмени доказателства /фактура № 1010012072/24.04.2019 г./, че продавачът е издал съответните документи за стоката, а купувачът е заплатил в срок по банков път цената за същата.

Изслушаната пред първоинстанционния съд съдебно-счетоводна експертиза, която страните не са оспорили и решаващият състав кредитира изцяло е докладвала, че издадената фактура е надлежно осчетоводена и в двете дружества. При ищеца фактурата е осчетоводена като процес на недовършена доставка по дебита на сметка 301 доставки, а не по дебита на сметка 302 материали или сметка 304 стоки, които биха се използвали при постъпване на материалите. И в двете счетоводства е осчетоводено пълно плащане на фактурната стойност в размер на 6699,00 лева на 25.04.2019г. Издадената фактура е включена в дневник продажби на ответника за данъчен период – месец април 2019г., и в дневник покупки на „****“ ЕООД също за данъчен период – месец април 2019г., като ищецът е ползвал данъчен кредит по фактурата през месец април 2019г. в размер на 1116,50 лв. Вещото лице е отразило в заключението, че ищецът е осчетоводил материали /стоки/, които са в процес на доставка – недовършена доставка, докато ответникът е осчетоводил завършена продажба.

Съдът кредитира заключението на вещото лице като пълно, компетентно и обосновано.

Пред първата инстанция ответника за установяване на твърденията, че е доставил стоката предмет на договора за продажба е представил стокова разписка, която е оспорена от ищеца. Във връзка с оспорването е изготвена съдебно графическа експертиза от заключението на която се установява, че подписът положен и отразен за приел върху индигирано копие на стокова разписка за получени стокови – материални ценности от 23.04.2019г. е отражение на подписа на И.Я. М., като ръкописно изписаните текстове изпълнени и отразени в частта „И.М.“ в индигираното копие на същата не са от И.М., а са изписани от някой друг.

По делото е проведен разпит на свидетелката М., която заявява, че работи в ищцовото дружество на длъжност технически сътрудник, като и е известно за сключения договор за доставка на стоки между двете дружества, по който е заплатена сумата за стоките, но същите не са получени, като не е подписвала документи за получаването им, включително и процесната стокова разписка.

Горепосочените установени факти според състава на ОС Благоевград сочат на единствено обоснован извод, че страните по делото са били обвързани от договор за търговска покупко-продажба, при изяснените по-горе /и неоспорени от тях/ предмет и права и задължения за всяка една от тях.

По този договор въззиваемото дружество, като продавач, е изпълнило надлежно и в срок задължението си да продаде и достави, като издаде и съответните за това документи /фактура/ уговорената стока по вид, размер, качество и количество на обща стойност 6699 лв., а въззиваемото дружество, като купувач, е изпълнило надлежно и в срок задължението си за заплащане на цената на стоката.

Тезата на въззивното дружество, че в случая се касае за сделка с уговорка за предварително плащане на цената на стоката, която трябвало да бъде доставена по-късно, решаващият състав намира за несъстоятелна, с оглед установеното от ангажираните от самия ищец в производството писмени доказателства и признанието му, че страните не са сключили процесната сделка в писмена форма.

Изводът за несъстоятелност на това твърдение следва от установеното в нормата на чл.334 ТЗ императивно изискване уговорката за предварително плащане на цената да бъде в писмена форма.

В практиката си по приложението на чл.334 ТЗ касационната инстанция приема /Решение № 206/07.12.2010 г. на ВКС по т.д. № 623/2009 г., II т.о., Решение №160/07.11.2017г. постановено по т.д.№ 2217/2016г. на ВКС, I т.о./, че предпоставките, при които купувачът по договор за търговска продажба с предварително плащане на цената може да иска връщане на авансово платената цена, са: 1/ да е спазена писмената форма по чл.334, изр.1 за предварително плащане на цената; 2/ цената да е платена от купувача в съответствие с постигнатата уговорка; 3/ да не е изпълнено задължението на продавача за предаване на стоката по причина, за която продавачът отговаря; 4/ купувачът да се е отказал от договора.

В случая самият ищец-въззивник признава факта, че уговорка в писмена форма между

страните по делото за продажба на процесните стоки с предварително плащане на цената, не е постигана между страните. Издаването на проформа фактура служи за оферта за продажба, както е посочило вещото лице, но изрично в нея липсва отбелязване за уговорка между страните за авансово заплащане на стоката.

От ангажираните от самия ищец писмени доказателства – фактурата, в която не е отразено, че извършеното плащане на цената на стоката е авансово /предварително/, предпоставя, че съгласие за друг, по-късен падеж на задължението за предаване на стоката, не е постигано между страните.

След като такова липсва, не е налице първата от посочените в по-горе в цитираното решение на ВКС предпоставки, при които купувачът по договор за търговска продажба с предварително плащане на цената може да иска връщане на платената цена по договора – да е спазена писмената форма по чл.334, изр.1 ЗЗД на уговорката за предварително плащане на цената. Във фактурата не е отразено, че плащането е извършено авансово и не е доказано, че изобщо е постигнато съгласие за друг /по – късен/ падеж на задължението за предаване.

При безспорност на факта, че между страните е възникнало правоотношение по сключена търговска продажба, въведения с диспозитивната норма на чл.327 от ТЗ принцип е за едновременност в размяната на престациите по търговската продажба е приложим при липса на друга уговорка. В случая е безспорен факта, че ищецът в качеството на купувач е заплатил цената на поръчаната стока, като в тази насока е приобщеното заключение на експерт счетоводителя, от което се установява, че на дата 23.04.2019г. чрез банкова сметка е извършено плащане, което е осчетоводено в счетоводствата и на двете страни. Спорен е въпроса относно предаване на стоката от страна на продавача. Според решаващият състав доказателствата по делото обосновават извод за изпълнено задължението на продавача за предаване на стоката.

В тази връзка по делото е приета като доказателство стокова разписка за предаване на стоките, която е оспорена от ищцовото дружество. От заключението на назначената по делото графическа експертиза е установено, че подписа положен и отразен за приел върху индигирано копие на стокова разписка за получени стокови – материални ценности от 23.04.2019г. е отражение на подписа на И.М.. Това заключение на вещото лице не е категорично, тъй като е изготвено върху копие от разписката, но вещото лице е посочил, че са налице съвпадения както в общите така и в частните признаци даващи основание за извод, че подписа е положен от лицето. От друга страна следва да се посочи, че на самата стокова разписка е отразена дата на съставяне на същата 23.04.2019г., дата която съвпада с датата на извършване на плащането, и предхожда издаването на данъчната фактура. Неоснователни са доводите в жалбата, че оригинала на разписката следва да се съхранява в ответното дружество, доколкото съгласно търговската практика първия екземпляр от документа се предава заедно със стоката на купувача, а при продавача остава втория екземпляр. На следващо място съдът намира, че показанията на свидетелката М. правилно не са кредитирани от първата инстанция, доколкото служителката работи във въззивното дружество, и е заинтересована от изхода от делото, отделно от това същите са в противоречие с приетото заключение на експерта.

Въззивната инстанция счита, че ответникът възвиваем е установил при условията на пълно и главно доказване изпълнението на задължението си по процесния договор. Този извод се извежда от заключението на експерта по счетоводната експертиза, тъй като ищецът-въззивник е осчетоводил фактурата от 24.04.2019 г., включил я е в дневника си за покупки през м.април 2019 г. и е ползвал данъчен кредит за същата в пълен размер. Действително от заключението се установява, че ищецът е осчетоводил материали /стоки/, които са в процес на доставка, но това не може да промени извода за получаване на стоката, тъй като в счетоводството е предвидена специална счетоводна сметка 402 „доставчици по аванси“ и ако е имало действително авансово плащане е следвало да бъде осчетоводено плащането именно по дебита на сметка 402, а не по дебита на сметка 301 доставки. Сметка 301 „Доставки“ е операционно – калкулационна и събира разходи свързани с доставката на материални запаси /материали и стоки/, а не е предвидена за отчитане на авансови плащания по бъдещи доставки на активи /услуги/. Ако беше използвана цитирана сметка 402, а не 301, то сметка 402 щеше да е с дебитно салдо – в размер на 5582,50 лв., което да изразява авансово преведената сума от ищеца на ответника за бъдеща доставка.

Трайната съдебна практика е възприела еднозначно разрешение на въпроса за правното значение на осчетоводяването на фактурата за покупко-продажба от купувача, включването ѝ в дневниците за покупки и ползването на данъчен кредит от купувача относно факта на приемането на стоките, предмет на договора за покупко-продажба. А то е в насока, че по арг. от чл.25, ал.1 ЗДДС, според която данъчното събитие възниква от датата, на която собствеността върху стоката е прехвърлена, касационната инстанция в множество свои актове последователно приема, че упражняването на правото на приспадане на данъчен кредит от купувача при продажба на родово определени вещи има правно значение на признание за получаването на стоката, т.к. правото на собственост при тях се прехвърля с отделянето им от рода /предаването им/. Такова значение, обаче упражнено право на приспадане на данъчен кредит при индивидуално определени вещи не би могло да има, тъй като данъчното събитие настъпва с прехвърлянето на собствеността, а за последното е ирелевантно предаването на вещите. В тази насока е решение № 198/13.05.2016г. постановено по т.д.№ 2741/2014г. на ВКС I т.о.

Като изцяло споделя това разбиране и се присъединява към него, за конкретния казус решаващия въззивен състав приема, че с издадената данъчна фактура са определени вещите предмет на договора за продажба с техните индивидуални белези и характеристики, с номер, вид „термо“ и размери 60/30/1,5 см., като се касае за договор за покупко – продажба на индивидуално определени вещи. С оглед на това факта на осчетоводяване на процесната фактура, включването ѝ в дневниците за покупки от страна на въззивното дружество, ищеца е признал факта на сключване на договора, като осчетоводяването представлява признание за получаване на стоката и наличието на реална сделка. Обстоятелството, че ищецът е отправил до ответника покана за връщане на сумата, не може да промени горните изводи.

В обобщение на изложеното следва извод, че наличието на доказано при условията на пълно и главно доказване изпълнение на договорното задължение от страна на ответника-въззиваем обуславя липсата на предпоставките на другата страна, по сделката да упражни валидно потестативното си право да развали договорната връзка, като иска обратно даденото по нея.

По изложените съображения въззивната инстанция счита за неоснователни оплакванията във въззивната жалба за допуснати съществени нарушения от страна на първоинстанционния съд при преценката на събраните по делото доказателства, както и за неправилно приложение на относимия към предмета на спора материален закон.

С оглед изложеното постановеното решение като правилно и законосъобразно следва да бъде потвърдено.

Въззиваемото дружество не е претендирало разноски за въззивната инстанция поради което съдът не дължи произнасяне.

Мотивиран от горното и на основание чл.271 ГПК, Благоевградският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №905662 от 19.10.2021 г. постановено по гр.д.№23/2021 г. по описа на РС – гр. Благоевград, като правилно и законосъобразно.

Решението не подлежи на обжалване, по арг. от чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____